

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 13

Olomouc

okresní pracoviště Olomouc

Inspekční zpráva

Pedagogicko-psychologická poradna

U sportovní haly 1a, 772 00 Olomouc

Identifikátor zařízení: 600 034 879

Zřizovatel: Školský úřad, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc

Školský úřad: Olomouc

Čj.	132 584/98-10125
Signatura	km2ps201

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá	3
2 PLÁN ČINNOSTI	4
2.1 Roční plán činnosti	4
2.2 Další informace o činnosti pedagogicko-psychologické poradny	4
2.3 Přehled o počtu škol a klientů	4
3 ŘÍZENÍ PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADNY	5
3.1 Koncepční záměry, plánování činnosti	5
3.2 Nabídka diagnostických, reedukačních, psychokorektivních a terapeutických metod	5
3.3 Odborné a pedagogické řízení	5
3.3.1 Organizační struktura	5
3.3.2 Personální struktura	6
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pracovníků	6
3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení	6
3.5 Informační systém - vnitřní a vnější	7
3.6 Vedení dokumentace	7
3.7 Výroční zpráva	7
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí	7
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY ODBORNÉ ČINNOSTI	9
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek činnosti vzhledem ke schválenému plánu činnosti a počtu potenciálních klientů	9
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek	9
4.3 Hodnocení z hlediska kvality práce, hodnocení úrovně činnosti v jednotlivých aktivitách nebo organizačních celcích	9
4.4 Hodnocení z hlediska úrovně spolupráce se školami, výchovnými poradci a rodiči klientů	10
4.5 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost pedagogicko-psychologické poradny	10
5 ZÁVĚR	11
5.1 Závěry inspekce	11
5.2 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	11
5.3 Datum a podpis ředitele kontrolované pedagogicko-psychologické poradny, stvrzující převzetí zprávy	11
5.4 Další adresáti zprávy	12
5.5 Přípomínky ředitele pedagogicko-psychologické poradny	12

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti pedagogicko-psychologické poradny dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

3. 12. 1998 - 7. 12. 1998

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Mgr. Alena Wiesnerová
Členové týmu: Mgr. Antonín Grulich
Mgr. Miroslava Rajhelová

1.4 Ředitel

Funkci ředitele Pedagogicko-psychologické poradny (dále PPP) vykonává od 1. 6. 1990 PhDr. Antonín Záboj, potvrzený ve funkci na základě rekonkurzu ke dni 1. 9. 1995.

Statutárním zástupcem byl jmenován ke dni 1. 1. 1994 speciální pedagog Mgr. Lubomír Schneider.

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

- zřizovací listina
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení MŠMT ČR
- vnitřní řád
- organizační řád
- plán práce na školní rok 1998/99
- výroční zprávy
- jednací protokol
- koncepce poradny na školní rok 1998/99
- zápisy z pracovních porad
- plán kontrolní činnosti
- personální dokumentace pracovníků
- měsíční výkazy práce
- evidence docházky
- poradenské záznamy klientů
- aktivity nad rámec pracovní náplně
- inventární knihy
- zápisy z kontrol

2 PLÁN ČINNOSTI

2.1 Roční plán činnosti

Ředitel Pedagogicko-psychologické poradny v Olomouci má písemně zpracován roční plán činnosti na školní rok 1998/99. Tento stěžejní dokument je rozpracován do šesti oblastí:

- diagnostická a poradenská činnost
- organizačně-technická činnost
- edukativní činnost
- primární prevence sociálně-patologických jevů
- personální činnost
- hospodářská činnost

Každá z uvedených oblastí je dále heslovitě rozpracovaná do jednotlivých měsíců. U každého hesla je stanoven odpovědný pracovník a termín plnění. Plán práce má formu pracovního materiálu, byl zpracován na základech obecné náplně činnosti poradny. Je zpracován v návaznosti na koncepci při zohlednění personální, materiální, ale i finanční situace konkrétního školního roku.

Roční plán činnosti byl zpracován na úrovni běžné v zařízeních podobného typu.

2.2 Další informace o činnosti pedagogicko-psychologické poradny

Pedagogicko-psychologická poradna realizuje přechod od případové, převážně diagnostické činnosti, k preventivně-intervenčnímu přístupu k práci s klientem. V obvodu působnosti hraje nezanedbatelnou úlohu v primární prevenci sociálně-patologických jevů. Metodicky vede výchovné poradce i dyslektické asistentky a učitelky specializovaných tříd.

2.3 Přehled o počtu škol a klientů

Tab. 1- přehled o počtu škol a klientů

Druh školy	MŠ	ZŠ	ZvŠ a spec.šk	Spec.OU a OŠ	SŠ + SOU	Gymn.	SOS	VOŠ	Celkem
Počet škol	148	101	19	9	32	8	11	4	332
Počet potenc. klientů	7 145	23 904	1 363	420	11 532	3 953	2 944	699	51960

V obvodu působnosti PPP Olomouc je evidováno celkem 51 960 potencialních klientů ve věku od tří let do ukončení středoškolského vzdělání. Na jednoho odborného pracovníka pedagogicko-psychologické poradny tak v současné době připadá přibližně 3 997 potencialních klientů. Je to tedy více než dvojnásobek optimálního počtu potencialních klientů na jednoho odborného pracovníka, stanoveného MŠMT ČR.

3 ŘÍZENÍ PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADNY

3.1 Koncepční záměry, plánování činnosti

Ředitel pedagogicko-psychologické poradny má písemně zpracovanou koncepci zařízení, a to jednak na rok 1998/99, jednak koncepci dlouhodobou, která zahrnuje jak zlepšení materiálního zabezpečení činnosti školského zařízení, tak případné rozšíření prostor poradny pomocí střešní nástavby. Součástí koncepce je rovněž zkvalitnění a především rozšíření intervenční činnosti poradny.

Koncepce krátkodobá je rozdělena do pěti oblastí: oblast organizace a řízení, oblast soft a hardware, oblast zvyšování kvalifikace a odbornosti pracovníků, oblast materiálního vybavení a oblast činnosti (programy, nadace, semináře a projekty).

Pedagogicko-psychologická poradna má jasnou koncepci rozvoje, a to jak po stránce materiální, tak i odborné. Tato oblast řízení školského zařízení je nadprůměrná.

3.2 Nabídka diagnostických, reedukačních, psychokorektivních a terapeutických metod

Odborní pracovníci PPP nabízejí svým klientům široký rejstřík psychologických i pedagogických diagnostických metod včetně projektivních a semiprojektivních. Jsou absolventy řady výcviků v jejich administraci a interpretaci.

V případě potřeby mohou poskytnout klientům reedukace vývojových poruch učení, nápravu vad výslovnosti včetně dysfázií, nácvik grafomotorických dovedností a další speciálně-pedagogické metody.

Psychologové nabízejí kromě intervenční činnosti ve školách, které děti navštěvují, především individuální terapii a psychokorekci.

Odborní pracovníci nabízejí široký rejstřík diagnostických i intervenčních metod, tato oblast činnosti školského zařízení je nadprůměrná.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura

V souladu s organizačním řádem řídí PPP ředitel, profesí pedagog-psycholog. Poradna se člení na tři úseky - psychologický, pedagogický a hospodářsko-personální. Za každý úsek zodpovídá ředitelem pověřený zkušený pracovník. Ředitele zastupuje speciální pedagog.

Další kompetence jsou promyšleně a adresně delegovány na jednotlivé zaměstnance.

Organizační struktura je jasně daná organizačním řádem PPP, všichni zaměstnanci jsou s tímto materiálem prokazatelně seznámeni, tato oblast činnosti školského zařízení je spíše nadprůměrná.

3.3.2 Personální struktura

Ke dni inspekce je zaměstnáno v pedagogicko-psychologické poradně celkem 17 fyzických osob (celkový obsazený úvazek činí 15,05), z toho je sedm psychologů včetně ředitele, pět speciálních pedagogů a jeden pedagog. Provoz poradny dále zajišťuje sociální pracovníce, administrativní pracovníce, účetní a uklízečka.

Podle údajů získaných v PPP bylo ve školním roce 1997/1998 vyšetřeno celkem 2 740 klientů, jeden odborný pracovník tedy vyšetřil za měsíc průměrně jedenadvacet klientů. V tomto čísle nejsou obsaženy konzultace s rodiči, terapie a další aktivity pracovníků. Na základě informací, týkající se sítě škol okresu Olomouc, bylo zjištěno, že na jednoho odborného pracovníka připadá 3 997 potencionálních klientů. Omezené prostorové podmínky však nedovolují přijmout další odborné pracovníky.

V PPP pracuje stabilizovaný kádr, většinou s delší poradenskou praxí.

Stávající personální obsazení umožňuje základní odbornou péči o dětskou klientelu, ČŠI hodnotí tuto oblast jako nadprůměrnou. Je třeba vyzdvihnout skutečnost, že i přes nedostatečný počet pracovníků je péče o klienty na velmi dobré úrovni.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pracovníků

Většina pracovníků se zúčastňuje odborných seminářů, výcviků a dalších forem vzdělávání. Vedení PPP vytváří pro vzdělávání svých zaměstnanců velmi dobré podmínky. Po posouzení využitelnosti daného výcviku či semináře pro poradenskou práci hradí poradna veškeré náklady spojené s účastí. Preferovány jsou například semináře z oblasti prevence sociálně-patologických jevů. Jedná-li se o výcvik či seminář, dotýkající se každodenní práce jen okrajově, hradí zaměstnavatel náklady částečně (například pouze úvodní seminář jako zdroj základních informací o dané problematice).

PPP má standardně vybavenou knihovnu, v posledním roce (vzhledem k utlumeným finančním prostředkům) nebyla doplňována. Pravidelně jsou však odebírány odborné časopisy (Speciální pedagogika, Psychológia a patopsychológia dieťaťa apod.).

Vedení PPP podporuje vzdělávání svých pracovníků, vytváří pro ně nadprůměrné podmínky.

3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Ředitel poradny má písemně zpracovaný plán kontrolní činnosti na probíhající školní rok. Plán je zaměřen na kontrolu všech oblastí činnosti poradny. Je stručný, ale konkrétní, rozpracovaný do jednotlivých měsíců, s termíny a odpovědností. Kontrola a hodnocení pracovníků jsou ředitelem poradny prováděny průběžně a pravidelně. Veškeré zprávy z vyšetření před odesláním kontroluje a podepisuje. V případě nekvalitní zprávy nebo zjištění nedostatků ve spise není zpráva odeslána a pracovník musí nekvalitní práci napravit.

Pro stanovení nadtarifních složek patů má ředitel zpracovaný "Vnitřní platový předpis", který je konkrétní, zpětná vazba ve všech oblastech funguje.

Kontrolní systém plní svoji funkci a umožňuje zpětnou vazbu. Kontrolní systém je na běžné úrovni školských zařízení podobného typu.

3.5 Informační systém - vnitřní a vnější

V PPP jsou jednou měsíčně svolávány pracovní porady, podle potřeby pak krátké operativní porady. Mnohé problémy především v horizontální informovanosti jsou řešeny velmi snadno a rychle i díky tomu, že všichni pracovníci jsou v každodenním kontaktu.

Informace o klientech získává poradna od zákonných zástupců, škol, lékařů a dalších subjektů. Jsou založeny v poradenských záznamech. V uplynulém období byl v poradně instalován do vnitřní počítačové sítě zakázkově vytvořený software, jehož zásluhou je velmi snadné kdykoli zjistit mnoho informací o každém vyšetření. Sociální pracovnice má informace o termínech vyšetření i kontrol, stejně jako o zprávách z vyšetření a termínu jejich vyhotovení a odeslání.

Rodiče jsou informováni o výsledcích vyšetření bezprostředně po jeho ukončení při konzultačním pohovoru. Písemné zprávy z vyšetření jsou předávány či odesílány vždy zákonným zástupcům, podle dohody s nimi pak případně dalším subjektům.

Vnější i vnitřní informační systém školského zařízení velmi dobře plní svou funkci. Příkladný je především systém předávání zpráv z vyšetření prostřednictvím zákonných zástupců dítěte.

3.6 Vedení dokumentace

Povinná dokumentace pedagogicko-psychologické poradny je zavedena v souladu s platnou legislativou. Personální dokumentace je řádně vedena a je uložena u ředitele poradny. Spisy klientů obsahují veškeré údaje potřebné pro práci s dětmi. Jsou uloženy v kartotékách, řazeny podle abecedy a roku narození klientů, zabezpečeny proti zcizení či zneužití. Jednací protokol je řádně veden, všem spisům jsou přidělována jednací čísla. Zápisy z porad jsou vedeny na volných listech, nejsou opatřeny podpisy všech pracovníků.

Vedení povinné dokumentace je na úrovni běžné v zařízeních obdobného typu.

3.7 Výroční zpráva

Výroční zprávy o činnosti a hospodaření byly zpracovány v souladu s § 17e odst. 2, 3 a 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Postihují všechny oblasti uvedené části zákona a jejich obsah odpovídá skutečnosti.

Zprávy jsou konkrétní, srozumitelné, mají dobrou vypovídající hodnotu.

Výroční zpráva o činnosti, návrh rozpočtu PPP a zpráva o hospodaření byly ředitelem na poradě zaměstnanců projednány a odeslány zřizovateli (ŠÚ Olomouc).

Úroveň výročních zpráv je spíše nadprůměrná.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí

Ředitel každý rok zpracovává pro školský úřad Olomouc návrh rozpočtu, na jehož základě a po dohodovacím řízení jsou školskému zařízení přiděleny finanční prostředky. V roce 1998 však nebyly přiděleny v předpokládané výši. Čerpání rozpočtu je vedením PPP pravidelně vyhodnocováno.

Na základě namátkové kontroly bylo zjištěno, že tyto prostředky jsou využívány hospodárně a účelně. V roce 1997 a 1998 bylo investováno zejména do zavedení počítačové sítě.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu prostřednictvím školského úřadu jsou vynakládány efektivně.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY ODBORNÉ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek činnosti vzhledem ke schválenému plánu činnosti a počtu potenciálních klientů

PPP je umístěna na základě smlouvy o výpůjčce se ŠÚ Olomouc ve 4. a 5. poschodí pětipatrové panelové budovy v blízkosti centra města, kde sídlí společně s dětským domovem.

Každý odborný pracovník má k dispozici samostatnou pracovnu, sociální zařízení s předsíňkou slouží vždy dvěma pracovním dohromady. Místnosti jsou účelně vybaveny - telefony, počítače zapojené do sítě, radiomagnetofony apod. Čekárny jsou na uzavřených chodbách a jsou vybaveny standardním nábytkem, hračkami, televizí s videopřehrávačem. Děti mají k dispozici koutek na hraní. Poradně chybí větší místnost k provádění skupinové práce, proto využívá náhradních možností, například ve školách apod.

Školské zařízení má k dispozici prostory určené pro archivaci spisů a úklidovou místnost. Zaměstnanci využívají kuchyňku s odpočinkovým koutem.

Na základě dohod s městskými úřady má PPP tři detašovaná pracoviště; v Litovli, Uničově a Šternberku, kam zajíždějí pravidelně odborní pracovníci poradny. Vycházejí tak vstříc klientům ze vzdálenějších obcí okresu. Prostory těchto pracovišť jsou poradně k dispozici bezplatně, cestovné je školskému zařízení refundováno.

K dispozici je sortiment psychodiagnostických metod dostatečný v rámci existující nabídky v ČR, a to včetně spotřebních částí. Vedení PPP věnuje velkou pozornost sledování novinek v oblasti jak diagnostických, tak i reedukačních a psychokorektivních metod.

Materiální vybavení-umožňuje kvalitní provádění všech činností PPP, péče vedení o zkvalitňování materiálních podmínek práce školského zařízení je příkladná.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Prostory PPP jsou teplé, světlé a slunné, dobře větratelné. Všechny pracovny jsou vybaveny žaluziemi a ventilátory. Nábytek je většinou starší, pouze pro zaměstnance, kteří přišli v posledních letech, byl zakupován už nábytek nový. Pracovny působí útulně, esteticky vyváženě. Na jejich výbavě a uspořádání se projevuje osobnost uživatele. Patrná je snaha zaměstnanců vytvářet pro své klienty příznivé prostředí.

Psychohygienické podmínky činnosti školského zařízení jsou spíše nadprůměrné.

4.3 Hodnocení z hlediska kvality práce, hodnocení úrovně činnosti v jednotlivých aktivitách nebo organizačních celcích

Psychologové provádějí diagnostickou činnost na vysoké odborné úrovni. Velmi pozitivní je pojetí dítěte nikoli jako izolovaného objektu psychometrie, ale jako subjektu, pojímaného celostně. Vždy je brána v potaz osobní i rodinná anamnéza dítěte, jeho osobnostní vlastnosti i sociální prostředí, v němž dítě vyrůstá. Stejně komplexně jsou prováděny intervence. Psychologové se nesoustředí jen na situaci, v níž se manifestují problémy dítěte, ale snaží se ovlivnit celkové prostředí, v němž se formuje jeho osobnost.

Speciální pedagogové úzce spolupracují jak s rodiči klientů, tak především s jejich učiteli a vychovateli. Veškerá vyšetření jsou prováděna komplexně a diferenciatně-diagnostické závěry jsou vždy založeny na dokonale interpretovaných výsledcích vyšetření. Je velmi pozitivní, že péče o klienta nekončí stanovením diagnózy. Pedagogové konzultují individuální výchovně vzdělávací plány, metodicky vedou učitele individuálně integrovaných žáků i učitele specializovaných tříd.

Veškerá činnost odborných pracovníků pedagogicko-psychologické poradny je prováděna na vysoké odborné úrovni, péče o klienty je komplexní a nadprůměrně kvalitní.

4.4 Hodnocení z hlediska úrovně spolupráce se školami, výchovnými poradci a rodiči klientů

Odborní pracovníci pedagogicko-psychologické poradny mají přiděleny jednotlivé školy v obvodu působnosti školského zařízení, s nimiž úzce spolupracují. Přednostně se věnují žákům přidělených škol v rámci případové práce. Metodicky vedou učitele těchto škol při práci s integrovanými žáky, především s vývojovými poruchami učení a chování, a to včetně průběžných konzultací individuálních výchovně vzdělávacích plánů. Po dohodě se školami se účastní pedagogických rad.

Spolupráce s mateřskými, speciálními a základními školami je na solidní úrovni, vážne spolupráce se středními školami a učilišti.

V okrese Olomouc je zřízen kabinet výchovného poradenství, jehož členem je i PPP. Její zástupci se pravidelně účastní všech aktivit tohoto kabinetu, kde jim je poskytnut dostatečný prostor k sdělování nejnovějších informací i diskuzím k aktuálním problémům práce s dětmi a mladistvými.

Spolupráce s rodiči je hodnocena jako velmi dobrá. Rodiče tvoří převážnou většinu žadatelů o vyšetření. Jsou vždy podrobně informováni o jeho výsledcích a je s nimi konzultován další vhodný výchovně vzdělávací přístup k dětem. Vždy obdrží jeden výtisk zprávy z vyšetření.

Spolupráci se školami, výchovnými poradci a rodiči klientů lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

4.5 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost pedagogicko-psychologické poradny

Pedagogicko-psychologická poradna úzce spolupracuje s dyslektickými asistentkami a učiteli specializovaných tříd. Je akreditovaným pracovištěm MŠMT ČR pro přípravu učitelek dyslektických tříd a dyslektických asistentek. Dlouhodobé kurzy reedukace vývojových poruch učení jsou na vysoké odborné úrovni a jejich účastníci jsou i ze vzdálenějších okresů.

Všichni pracovníci PPP pracují nad rámec svých pracovních povinností jako lektori, metodicky vedou studenty Univerzity Palackého v rámci praxí i vedení diplomových prací.

Ředitel PPP je členem okresní protidrogové komise, školským protidrogovým koordinátorem a členem občanského sdružení "Terka" (terénní komunita). Všichni odborní pracovníci se zabývají studiem nejnovějších poznatků o práci s dětmi a mládeží v oblasti prevence sociálně-patologických jevů. Každý z psychologů i speciálních pedagogů PPP se v této oblasti specializuje.

V rámci komplexní péče o klienty spolupracuje PPP s olomouckou pobočkou Fondu ohrožených dětí, orgány péče o dítě OkÚ a všemi dalšími orgány a institucemi, které mohou pozitivně ovlivnit vývoj a výchovu dětí a mladistvých.

PPP se podílí nebo sama iniciuje či organizuje širokou škálu aktivit, směřujících k zajištění co nejkomplexnější péče o děti a mladistvé. Nesoustředí se pouze na případovou práci a její intervenční činnost je různorodá a efektivní. Tato oblast je vynikající.

5.4 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel - Školský úřad Olomouc	7. 1. 1998	Mazačová v. r.

5.5 Připomínky ředitele pedagogicko-psychologické poradny

Datum	Čj. ČŠI	Text
----	----	----